

PËRLESHJE *me*
Përbindëshin
E ZJARRTË

19
2
188-196

FUAT SARAÇI

24/92
BIBLIOTEKA E SHËTETIT
GJIROKASTER

8A-3
50029

2271

**PËRLESHJE ME PËRBINDËSHIN
E ZJARRTË**

BOTIM I KOMITETIT QENDROR TË BASHKIMIT
TË RINISË SË PUNËS SË SHQIPËRISË
TIRANË, 1958

S'ka ndryshim, s'ka përparim, s'ka realizim në vendin t'onë që të mos ketë markën e rinisë, që të mos ketë kulluar në të djersa e rinisë, që të mos jetë shkërr në të dituria, guximi, sakrificë, patriotizmi i shkëlqyer i rinisë s'onë. E reja ndërton të renë, është jeta e re që ngrihet për të rinjtë, vruelli dhe entuziazmi i të cilëve i bën pleqtë të rinj.

ENVER HOXHA

Me 22 Prill 1957 në zonën e re të naftës në Marinzë (Patos) brigada e rinisë «Miqësia me Bashkimin Sovjetik» filloi punën për çeljen e pusit Nr.542, nga i cili plasi nafta me erupcion të fuqishëm...

NË MARINZË...

Patosi është i shpërndarë midis kodrash të veshura me drurë të shkurtër dhe plot gjethe. Në disa vende ka grumbuj ullinjsh të motshëm. Por ata që bijen më tepër në sy janë kullat e nalta të puseve të naftës të shpërndara nëpër maja, faqe kodrave që zbresin deri buzë fushës në Marinzë. Mori tubash përshkojnë kodrat. Nëpër to kalon nafta, që nxirret nga thellësit e nëntokës...

Në mëngjezin e një dite Prilli të vitit 1957, nga shka-llët e një ndërtese të re, zbriti një djalosh trup mesatar, por të lidhur mirë. Ay shtriu krahët dhe mori frymë thellë, duke mbushur krahanorin me atë ajrin e pastër të mëngjezit pranveror. Pastaj fërkoj pëllëmbët me njëra tjetrën dhe eci shpejt. Fytyra e tij dukej më e qeshur se ditët e tjera. E kjo u ra në sy naftëtarëve, që e shihnin mëngjes për mëngjes kur ngjitej lart në sheshin e automjeteve. Shëkimeve të tyre pyetës, djaloshi u shmangej dhe vazh-donte rrugën. Tek sheshi priti një copë herë. Koha po kalonte dhe njeri nuk dukej, bile as shofërët s' shiheshin gjekund. «Si është kjo punë kështu? Sot që të gjithë duhet

nonte natë e ditë. Besimi i math në forcat e të rinjve e bënte Qemalin të dilte gjithmonë ballë hapët para ndërmarrjes dhe t'a mbante burrisht fjalën që jepte.

— Tani më duket, më takon mua t'ju them nja dy fjalë, shokë të dashur të rinisë — tha drejtori — Unë e di se brigada e juaj është brigadë punëtore. Kam pasur dhe gjithënjë e kam shtuar besimin në forcat t'uaja. Bile ju kam edhe zili për zellin, vullnetin, dituritë dhe forcat tuaja. Zaten është e qartë, se tek ne po rritet një brez i fuqishëm naftëtarësh. Dhe ju i takoni këtij brezi. Partia ju ka dhënë një besim të math. Dhe ajo është e bindur se do t'i delni në krye, desha të thosha se jini të denjë të besimit. Puna po ju kalit. Po ju bën djem të fortë, të pa përkulur, të devotshëm... Më falni shokë të rinisë. Unë po ju them fjalë të tilla jo për t'ju bërë qefin, se sa për t'ju kujtuar se e mira duhet t'ju çojë tek më e mira. Atë që kemi duhet t'a shtojmë dhe atë që s'e kemi duhet t'a gjejmë, se sukseset duhet të na nxitin për fitore të reja. Dhe këtë besim unë e kam tek ju.... Ju uroj punë të mbarë, shokë të rinisë. Ju uroj të ecni në gjurmat e Kapllan Hajdarit, dhe bile, do të dëshiroja të bëheshit rivalë të tij. Forcat ju i kini, mjafton që ato t'i grumbulloni dhe t'i organizoni më mirë...

Folën edhe shokë të tjerë specialistë të ndërmarrjes. Ata u treguan të rinjve se me çfarë toke kishin të bënin dhe cili do të ishte procesi teknologjik i çpimit. Kështu mori fund festa e punës dhe tani do të fillonte çpimi.

..... Antarët e brigadës u shpërndanë nëpër vendet e caktuara.. Me një vërshtëllim të fortë të mjeshtërit, motorët buçitën. Saraqineska filloi të rrotullohej.

Mysafirët u larguan. Zhurma e motorit të gazeve as që u ndje fare. Ajo mbytej midis ulurimës së motoravet në skelën e pusit. Saraqineska vërtitej me shpejtësi të madhe e tubi katror shkante thellë e më thellë. Skarpelloja gry-

ente tokën e sulina ngjishej gjithnjë e më shumë. Argjili çimetonte tokën për rreth tubit.

Ditën e parë, të dytën e të tretën, brigada e vu punën përpara. Toka ishte e butë e çpimi ecte me shpejtësi. Ama edhe të rinjtë bridhnin nga një vend në tjetrin, i ndihnin shoku shokut. Kur duheshin pastruar motorët, e gjithë brigada mblidhej rreth tyre. Disa bënin pastrimin, të tjerë i vainsnin me qëllim që të mos ngadaëschej puna. Brigada e rinis vepronte sikur të ishte një njeri i vetëm. Kështu që vendosur në mbledhjen e fundit të organizatës së rinisë. Çështja ishte që të tejkalohesh sa të ishte e mundur më shpejt plani i çpimit. Pjesa e tejkaluar ishte rezerva e brigadës: Eksperienca e mësoj që brigada të vepronte gjithnjë kështu, sepse në nëntokë, me gjithë të dhënat e golllogjisë, prapë se prapë mund të dalnin pengesa që nuk ishin paraparë.

Kryesondatori, Ilija Minella, që është edhe sekretar i organizatës së rinisë, qëndronte vazhdimisht pranë saraqineskës.

— Ndal, ndal, ndal. — bërtiti pa pandehur ay.

Motoret menjëherë u shuan. Disa nga antarët e brigadës kujtuan për avari, por me të parë Ilijën u qetësuan.

— Ç'pate, Ilija? — i tha Qemali që i kish duart gjithë argjil.

— Asgjë, shoku brigadier....

— Po pse i ndale motorët?

— Si pset jo nga qefi, po.... — dhe i tregoi me dorë tubin katror.

Tubi i dhjetë ishte futur deri në buzë, prandaj duheshe vendosur një tub tjetër, ashtu siç ishte vepruar edhe më përpara.

— Qemali, pasi lau duart, mori katalogun që tregonte përbërjen e tokës poshtë dhe lajmëroi Ilijën të merrte masë, që pas tubit të dhjetë të ndrohesh skarpelloja.

— Nuk është shpejt shoku brigadier? — pyeti Ilija.

— E, është pak shpejt, por nuk është keq të pregatitemi para se të marrim sinjalin. A thamë që do të marrim masa paraprake për çdo punë, a po jo?

Ilija nuk foli. U dha shenjë me dorë Bilalit dhe Rifatit që të sillnin skarpellon kokë peshku, e cila përdoret për shpuarjen e shkëmbinjve të nëntokës.

... Por ja; nuk kaluan as dy ditë dhe fytyrat e qeshura të të rinjvet filluan të ndrojnë pamje. Një shkëmb i fortë si të ish hekur pengoi shpimin më shumë se sa parashikohej. Rezervat e brigadës filluan të paksohen. Për disa ditë rresht përparimi i çpimit ishte shumë i ngadalshëm. Arriti puna sa që e gjithë rezerva të zhduket dhe bile të preket dhe plani i caktuar. Grafiku i realizimit të planit cdo orë ulej. Brigada po shqetësohej. Por s'kishte se ç'të bënte. Deri sa të çpohej shkëmbi, çdo masë nuk sillte dobi.

Në një ditë Maji, përsëri ishte Ilija, që bërtiti me të madhe:

— Mbaroi, mbaroi, mbaroi, — shokë!

Në pusin 542 vlonte puna. Enthusiazmi i të rinjve rritej çdo ditë...

Vera kish ardhur pak si e nxituar dhe ato ditë filloi të bëjë vapë. Të rinjtë rrinin me kanatiere dhe aty nga mezi i ditës ishin gati t'i hiqnin dhe ato. Djersët u kullonin çurkë, lëkura e trupit të tyre po merrte pak e nga pak ngjyrën e kafesë. Vapë, lodhje, etje për ujë dhe kjo zhurma e vazhdueshme e motorave. Eh sikur mos të kish vapë dhe zhurmë... Po s'ka gjë, mjafton që skarpelloja ecte me shpejtësi drejt zemrës së tokës. Dalë nga dalë ajo po i afrohej shtresës së naftës. Ishin metrot e fundit. Tek pusi erdhi drejtori i ndërmarjes. Ay dukej i entuziazmuar shumë. I kishin thënë se brigada e Rinisë «Miqësija», kish arritur rekorde të reja në çpim: Brenda 21 orëve ajo kish çpuar deri në 208 metro. Vetëm brenda 8 ditve radhazi kish arritur të çpojë 660 metro. Kjo i habiti të gjithë...

Realizimet e brigadës së rinisë vetë drejtori i ndiqte hap pas hapi. E në të njëjtën kohë, shpesh e më shpesh pyeste laboratorin për rezultatet e analizave të pusit 542. Kryeinxhinieri Piro Bozo, dhe inxhinierët sovjetikë Surkovi dhe Valentini vinin aty pothuajse për ditë. Përse vallë?

* * *

Ditët e fundit në pusin 542 maqinat venin e vinin. Një herë drejtori, një herë tjetër ingjineri: Disa herë erdhë dhe specialistë e ingjinerë nga drejtoria e kombinatit të naftës «Stalin». Brigada e rinisë po i jepte fund çpimit. Ishin për t'u çpuar edhe nja dhjetë metro.

Drejtori me gjith kryeinxhinjerin, atë ditë, nuk shkuan as për drekë, por qëndruan tek pusi. Të dhënat nga e'ektrometri ishin interesante. Kur mbaroi sasija e planifikuar e çpimit, u konstatua se aty gjëndej naftë. Por në bazë të llogaritjeve, kjo shtresë naftë ishte zbuluar nga pusi 325, që e kish çpuar po brigada e rinisë «Miqësija». Mirëpo aty drejtorija e kombinatit të naftës «Stalin» parashikonte të zbuloheshin shtresa të reja të panjohura.

Të nesërmen Qemalin e thirrën në një mbledhje në kombinat. Aty do të bisedohej rreth të dhënave të pusit 542 dhe të vendosej se si duhej të veprohej, të bëhej porferimi, apo të vazhdonte më tej çpimi për të kërkuar shtresa të reja naftë. Po këtu kish edhe një rrezik. Në qoftë se do të vazhdohej çpimi mund të takohej një shtresë uji apo shkëmbi me trashësi të madhe dhe në fakt pusi do të delte i pa vlefshëm.

Pas diskutimeve të gjata, mbledhja vendosi të shpoheshin akoma dhe 30 metro. Në fillim Qemali nuk e priti mirë këtë vendim... Atij dhe gjithë brigadës do t'i mbe tej një plagë e përherëshme në zemër në qoftë se parashikimet nuk provoheshin...

Mjeshtri u kthye në brigadë jo plotësisht i vendosur. Në mendjen e tij rikujtonte punën e madhe që ishte bërë, shpenzimet e shumta, kohën e shtrenjtë flori, naftën...

Sapo mbrijti tek pusi, brigada e mori në mes. Seicili e shikonte me vërejtje për t'u njohur me vendimin e marrë edhe pa folur Qemali. Por mjeshtri u tregua i përmbajtur dhe nuk dha ndonjë shenjë shqetësimi.

— Shokë, kemi një urdhër të ri. Duhet të çpojme akoma dhe 30 metro, — tha brigadieri me atë zënë e tij të qetë dhe të vendosur.

Një murmuritje pakënaqësije u dëgjua në turmën e naftëtarëve. Fytyrat e të rinjve ndruan çere. Seicili pa folur dha shenja shqetësimi...

— Këtë urdhër, — vijoi Qemali — ne do t'a zbatojmë ashtu si na ka hije. Ju e kuptoni se ndërmarrja bën kërkime për shtresa të reja të panjohura nafte. Për ne do të jetë gjë e madhe të zbulojmë një shtresë të tillë...

Dalë nga dalë të rinjtë ndjenë t'u largohet shqetësimi, që i pushtoi në fillim.

— Kështu pra, shokë. Të dhënat që ka gjeologjija t'a mbushin mendjen se më poshtë me siguri do të ketë naftë. Vendi ynë, naftë nxjerr shumë. Por sa më shumë të nxjerrë aqë më mirë është. Pse të rrijnë gazi dhe nafta nën tokë?

— Po sikur të dalë ujë? Po sikur të mos dalë asgjë? — bërtiti me zemërim një nga të rinjtë.

— E po dale, mor shok — foli kësaj radhe Bilal Ruka, — daleni një herë të merremi vesh mirë. Këtu nuk luajmë kuku msheftas de. Ndërmarrja e ka studjuar mirë, e ka shoshitur në të katër anët dhe nuk është razi që shpenzimet, kohën dhe mundin tonë t'i hednë në hendekun e plehrave...

— I dimë ato, mos na i thuaj ti Bilal. Eu kam katër vjet unë këtu. E di ti se më përvëlon në zemër të humbasë edhe një kilogram naftë? Mua po më rrit nafta. Po them

de, se para nesh nuk është fushë me lule. Është luftë dhe kam të drejtë të flas...

— Mos u nxeh ti, Xhevair. Po unë them të mos e zgjasim shumë këtë bisedë. Nuk ta pata për të keq...

— Ejani pra shokë të fillojmë — thirri Ilija — vendi s'të thotë kurrë luaj...

Motorët buçitën. Saraqineska zuri të vërtetë e të ngjishte thellë skarpellon.

U çpuan nja 15 metro.

— Argjil — thirri me të madhe Ilija.

— Pse, ç'ngjet? — ndërhyri menjëherë Qemali.

— Nuk po mjafton argjili, shoku brigadier, — dhe vrapoi për në kazanin e madh. Për çudi aty kishte argjil të mjaftushëm. Po pse atëhere ndihet mungesë argji? Mjeshtri e kuptoi menjëherë. Sytë ju drodhë nga zërrimi. Por e mbajti vehten. Nuk iu duk me vend të shqetësonte brigadën. Mirpo kryesondatori me t'a parë më në fytyrë zbuloj shqetësimin e tij. Në fund të pusit, atje ku gryente skarpelloja, do të ndodhej ndonjë e çarë toke dhe në tër të kalonte argjili. Kështu që çimentimi i pusit pengohej. Vazhdoi kështu disa orë. Më në fund edhe ajo e çarë u zu. Siç dukej ajo ishte e vogël dhe u zu shpejt me argjil. Filloi përsëri çpimi normal.

Porsa të 30 metrot mbaruan, u shuan motorët dhe filluan pregatitjet për porferim. Qemali i hipi maqinës dhe shkoi tek drejtori.

Ishte errur. Sapo maqina po ngjiste kodrat e Patosit, dritat u ndezën.

Trokiti në derë dhe hyri. Drejtori ishte krrusur mbi ca shkresa dhe nuk u kujtua të shikonte kush hyri në zyrë.

— Shoku drejtor! Të tridhjet metrot u çpuan...

— Të lumtë Qemal.

— Shoku drejtor...

— E di çdo të thuash, hej për hej lere me kaq. Nesër